
Spis treści

Inhaltsverzeichnis

KS. /PFR. GRZEGORZ BRUDNY

- Ewangelicki etos pracy (wstęp) 11
Das evangelische Arbeitsethos (Einführung).. 19

HISTORIA

GESCHICHTE

BOGUMIŁ SZADY

- Geografia Reformacji w województwie lubelskim
od XVI do XVIII wieku 31
Die Geographie der Reformation in der Woiwodschaft
Lublin (16.–18. Jahrhundert) 45

WIESŁAW ŚLADKOWSKI

- Koloniści niemieccy na Lubelszczyźnie w latach 1815–1915.
Życie religijne i szkolnictwo 67
Deutsche Kolonisten im Lubliner Land in den Jahren 1815–1915.
Religiöses Leben und Schulwesen 72

ANTONI CHORAŻY

- Nadbużańscy Olędrzy. Rys historyczny w 400. rocznicę
założenia kolonii 79
Die Hauländer an dem Bug. Ein geschichtlicher Überblick
zum 400-jährigen Jubiläum der Ansiedlung 87

KATARZYNA WÓJCIK

- Potomkowie kolonistów niemieckich – ewangelicy z Chełmszczyzny
i Lubelszczyzny w okresie dwudziestolecia międzywojennego 103
*Nachfahren der Deutschen Siedler – Protestanten aus der Gegend
von Chełm und Lublin in der Zwischenkriegszeit* 118

TADEUSZ STEGNER

- O ks. dr. Aleksandrze Schoeneichu (1861–1939) 133
Über den Pfarrer Dr. Aleksander Schöneich (1861–1939) 145

JULIUSZ GARDAWSKI

- Biskup Juliusz Bursche (1862–1942) 163
Bischof Juliusz Bursche (1862–1942) 178

KS. /PFR. GRZEGORZ BRUDNY

- Parafia Ewangelicko-Augsburska św. Trójcy w Lublinie od drugiej wojny
światowej po dzień dzisiejszy – rys historyczny 195
*Die evangelisch-augsburgische Gemeinde der Heiligen Dreifaltigkeit
in Lublin seit dem Ende des Zweiten Weltkriegs bis heute –
ein historischer Überblick* 202

**KULTURA I EKONOMIA
KULTUR UND WIRTSCHAFT**

WITOLD MATWIEJCZYK

- Rodzina Vetterów w życiu gospodarczym, społecznym
i kulturowym Lublina 221
*Familie Vetter im wirtschaftlichen, gesellschaftlichen und kulturellen
Leben von Lublin* 234

MARZENNA MODRZEWSKA-MICHALCZYK

- August Vetter (1847–1907) i Juliusz Rudolf Vetter (1853–1917) –
orędownicy kształcenia zawodowego młodzieży
na przełomie XIX i XX wieku 249
*August Vetter (1847–1907) und Juliusz Rudolf Vetter (1853–1917) –
Verfechter der beruflichen Bildung um die Wende vom 19. zum 20.
Jahrhunderts (Zusammenfassung)* 255

MIROSLAW ŁOBODA

- Rodzina Plage i Zakłady Mechaniczne Plage–Laškiewicz 261
Familie Plage und die Maschinenfabrik Plage–Laškiewicz 275

GRAŻYNA MICHALSKA

- Bracia Krausse – lubelscy producenci mąki i wyrobów mącznych 291
*Gebrüder Krausse – Lubliner Produzenten von Mehl
 und Mehlprodukten (Zusammenfassung)* 297

KS. /PFR. MICHAŁ JABŁOŃSKI

- Cukiernictwo i Kacper Semadeni (1799–1861) 303
*Das Konditorhandwerk und Kacper Semadeni (1799–1861)
 (Zusammenfassung)* 306

KRYSTYNA SCHABOWSKA

- Wilhelm Hess (1848–1932) oraz dzieje jego fabryki wag 309
*Wilhelm Hess (1848–1932) und die Geschichte seiner Waagen Fabrik
 (Zusammenfassung)* 314

MAŁGORZATA MICHALSKA-NAKONIECZNA

- Emil Plage (1869–1909) i Rektyfikacja Lubelska 321
*Emil Plage (1869–1909) und die Lubliner Destillerie
 (Zusammenfassung)* 329

JERZY ŁOBARZEWSKI

- Ludwik Haberlau (1870–1957) – lubelski ewangelik aptekarz 335
*Gustaw Haberlau (1870–1957) – ein protestantischer Apotheker
 in Lublin (Zusammenfassung)* 337

LITERATURA
LITERATUR
JAROSŁAW PŁUCIENNIK

- Dyskurs reformacyjny w parafrazie Psalmu 110 Jana Kochanowskiego ... 343
*Der reformatorische Diskurs in der Paraphrase des Psalms 110 von Jan
 Kochanowski (Zusammenfassung)* 356

DARIUSZ CHEMPEREK

- Wartości literackie i kulturowe *Kancjonatu wielkiego toruńskiego*
 Piotra Artomiusza 357
*Literarische und kulturelle Werte „Des Großen Thorner Gesangbuches”
 von Piotr Artomiusz (Zusammenfassung)* 371

MARIOLA JARCZYKOWA

- Listy dedykacyjne Krzysztofa Kraińskiego 373
Widmungsbriefe von Krzysztof Kraiński (Zusammenfassung) 383

JAKUB MALIK

Być Niemcem w Lublinie. O lubelskich realiach <i>Lalki</i> Bolesława Prusa. Dopowiedzenia	385
<i>Ein Deutscher in Lublin sein. Über die Lubliner Wirklichkeit in dem Roman „Die Puppe“ von Bolesław Prus. Ergänzungen (Zusammenfassung)</i>	395
SŁAWOMIR JACEK ŻUREK	
Tropy ewangelickie w <i>Dziennikach</i> Jerzego Pilcha	397
<i>Evangelische Spuren in den „Tagebüchern“ von Jerzy Pilch (Zusammenfassung)</i>	411
Indeks osobowy / Personenregister	413

List Zwierzchnika Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP bpa Jerzego Samca

Wy jesteście moimi świadkami – mówi Pan – i moimi sługami, których wybrałem, abyście poznali i wierzyli mi, i zrozumieli, że to Ja jestem, że przede mną Boga nie stworzono i po mnie się go nie stworzy. Ja, jedynie Ja, jestem Panem, a oprócz mnie nie ma wybawiciela.

Iz 43, 10–11

Dzieje Parafii Ewangelicko-Augsburskiej św. Trójcy w Lublinie to opowieść o wierze, zaangażowaniu oraz sile ducha w obliczu przeciwności. Mimo że druga wojna światowa przyniosła spadek liczby parafian oraz ich rozproszenie, a okres powojenny szereg trudności, to przez ostatnie 70 lat udało się stworzyć wspólnotę ponad dwustu osób, które aktywnie uczestniczą w życiu zboru. Parafia żyje w diasporze, lecz jej członkowie starają się na co dzień składać świadectwo wiary i nawiązywać do wielowiekowej tradycji reformacyjnej obecnej w regionie.

Przywołane wyżej słowa wyjęte z księgi proroka Izajasza skierowane są do wszystkich, którzy byli i są świadkami Jezusa Chrystusa, do tych, którzy swoją odpowiedzialną służbą są gotowi dokonywać zmian w społeczeństwie. Bóg rozpoznaje, wybiera i zbawia. On stawia przed ludźmi różnorodne zadania i zachęca do aktywności, do wiary, która przynosi owoce. Takie owoce wydawali i wydają ewangelicy w Lublinie. Dlatego tak ważna jest ta książka o tych owocach opowiadająca.

Życzę, aby lubelska parafia nadal się rozwijała, a Boży Duch napełniał jej członków pewnością i radością.

Z życzeniami Bożego prowadzenia

ks. Jerzy Samiec
Biskup Kościoła